

215 mln euro – tyle przeznaczyła wspólnie Unia Europejska i firmy farmaceutyczne na osiem projektów badawczych nad wirusem Ebola. Mają one przyspieszyć m.in. opracowanie szczepionek i testów, które mają ogromne znaczenie dla przezwyciężenia obecnego kryzysu. Obecnie nie istnieją licencjonowane preparaty uodparniające przez zakażaniem śmiertelną chorobą, brakuje też środków pozwalających na postawienie szybkiej i wiarygodnej diagnozy.

Od początku obecnego kryzysu wywołanego przez epidemię Eboli UE podejmuje zdecydowane działania, a dziś upublicznia ostatnio podjęte kroki w dziedzinie badań naukowych. Wsparcie badań naukowych jest jednym z elementów reakcji UE na kryzys, pozostałe to pomoc humanitarna, wiedza fachowa, koordynacja działań międzynarodowych i długoterminowa pomoc na rzecz rozwoju.

Komisja Europejska ogłosiła osiem projektów badań nad Ebolą o łącznej wartości 215 mln euro. Ich celem jest m.in. opracowanie szczepionek i szybkich testów diagnostycznych, które mają kluczowe znaczenie dla przezwyciężenia obecnego kryzysu związanego z Ebolą. Równolegle w Gwinei realizowany jest projekt z innej dziedziny – polega on na monitorowaniu obecnego kryzysu, aby poprawić przygotowanie, planowanie oraz skuteczność operacyjnych przyszłych interwencji w przypadku podobnych epidemii lub pandemii.

Osiem projektów, których celem jest opracowanie szczepionki i diagnostyki, jest częścią nowego programu Ebola+ w ramach inicjatywy w zakresie leków innowacyjnych (ILI). Są one finansowane wspólnie przez Komisję Europejską i europejski przemysł farmaceutyczny. 114 mln euro pochodzi z unijnego programu finansowania badań „Horyzont 2020”, a pozostałe 101 mln euro przekazały firmy farmaceutyczne biorąc udział w projektach^[1]. Zapowiedź ta zbiega się z rozpoczęciem światowego forum ekonomicznego w Davos, gdzie, jak się oczekuje, ebola będzie jednym z priorytetowych tematów dyskusji.

Europejski komisarz ds. badań, nauki i innowacji, **Carlos Moedas**, powiedział: - *Ciężko jeszcze nie dysponujemy szczepionką ani lekiem na Ebolę, dlatego musimy zwiększyć nasze zaangażowanie w badania naukowe. Dzięki środkom finansowym z programu „Horyzont 2020” oraz od naszych partnerów z sektora przemysłu przyspieszymy prace nad szczepionką i szybkimi testami diagnostycznymi, aby wspomóc heroiczne wysiłki pracowników służby zdrowia. Te dwa narzędzia są nam potrzebne, aby ostatecznie pokonać wirusa.*

W projektach wezmą udział partnerzy z całego świata (głównie z Europy, Afryki i Ameryki Północnej). Poniżej opisano dziedziny, których dotyczą (zob. też szczegółowe informacje w załączniku). Wspomniane dziedziny znalazły się także na liście priorytetów światowej Organizacji Zdrowia sporządzonej w związku z obecnym kryzysem:

- **Opracowanie szczepionki przeciwko eboli (3 projekty)**

Obecnie nie istnieją żadne licencjonowane szczepionki przeciwko Eboli. Celem tych trzech projektów jest przyspieszenie badań nad takimi szczepionkami poprzez ocenę bezpieczeństwa i

skuteczności potencjalnych szczepionek.

■ Zwiększenie produkcji szczepionki (1 projekt)

Szczepionki przeciwko Eboli mogą być produkowane w zakładach o podwyższonych standardach bezpieczeństwa biologicznego. Celem projektu jest ustanowienie platformy umożliwiającej szybką produkcję wystarczającej ilości szczepionki przy zachowaniu najwyższych standardów jakości i bezpieczeństwa.

■ Przestrzeganie prawidłowego trybu szczepienia (1 projekt)

Aby szczepionka miała realny wpływ na epidemię, konieczne jest objęcie szczepieniami dużego odsetka ludności. Ponadto, aby ochrona była trwała, potrzebne mogą być dwie dawki szczepionki. Celem projektu jest upowszechnianie wiedzy o kampaniach szczepień i zagwarantowanie przyjęcia przez pacjentów obu dawek szczepionki.

■ Szybkie testy diagnostyczne (3 projekty)

Obecnie nie istnieje żaden szybki i niezawodny test, który umożliwiłby stwierdzenie zarażenia wirusem lub jego wykluczenie. Celem tych trzech projektów jest opracowanie szybkich testów diagnostycznych, które powinny umożliwić uzyskanie rzetelnych rezultatów w zaledwie 15 minut.

Ponadto w ramach projektu Miracle, tj. mobilnego laboratorium do szybkiej oceny zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych na terytorium UE i poza nim opracowano „scenariusz biologiczny”, w którym dokładnie odwzorowano obecny kryzys wywołany przez Ebolę i szybkie rozprzestrzenianie się choroby w Afryce Zachodniej oraz przedstawiono możliwe rozwiązania. Scenariusz ten jest obecnie realizowany w terenie, w warunkach rzeczywistych: miejscem realizacji jest laboratorium terenowe położone w pobliżu ośrodka leczenia Eboli zlokalizowanego na przedmieściach Nzere Kore w Gwinei, w pobliżu granic z Liberią, Wybrzeżem Kości Słoniowej i Sierra Leone. Laboratorium pomoże w szybkim diagnozowaniu eboli, a ponadto będzie wspierało nowe badania kliniczne nad jednym z najbardziej obiecujących leków przeciwko wirusowi. Doświadczenia zgromadzone w trakcie realizacji tego projektu umożliwią także przeanalizowanie luk, możliwych ulepszeń technologicznych i logistycznych oraz brakujących technologii dla mobilnych laboratoriów.

Aby zwiększyć zaangażowanie UE w walkę z ebolą na terenach wiejskich w Gwinei, Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób, działające pod egidą Komisji, w ciągu najbliższych kilku dni wyśle do tego kraju cztery zespoły francuskojęzycznych epidemiologów. Ich zadaniem będzie wzmocnienie nadzoru i usprawnienie reagowania na poziomie społeczności lokalnych.

Kontekst

Komisja Europejska uruchomiła już środki w wysokości **24,4 mln euro** z programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020”. Zostaną one

przeznaczone na pięć projektów, od zakrojonych na dużą skalę badań klinicznych do testów istniejących i nowych terapii ([IP/14/1194](#)).

W listopadzie 2014 r. w wyniku współpracy z partnerami z sektora przemysłu w ramach ILI uruchomiona zostanie również program Ebola+. Celem tego wielomilionowego programu jest walka z ebolą i chorobami pokrewnymi, takimi jak gorączka krwotoczna Marburg ([IP/14/1462](#)). Osiem ogłoszonych dzisiaj projektów wybrano w wyniku pierwszego zaproszenia do składania ofert w ramach powyższego programu.

ILI jest partnerstwem zawartym przez UE z europejskim przemysłem farmaceutycznym reprezentowanym przez Europejską Federację Producentów Leków i Stowarzyszenie Farmaceutycznych (EFPIA). Jego celem jest przyspieszenie opracowywania leków. Inicjatywa ta rozpoczęła działalność w 2007 r. W swojej pierwszej fazie, która zakończyła się w 2013 r., dysponowała budżetem w wysokości 2 mld euro. Budżet drugiej wspólnej inicjatywy technologicznej w zakresie leków innowacyjnych na lata 2014-2024 wynosi 3,3 mld euro. Połowa funduszy to środki UE, a druga połowa zapewniają ją firmy, w większości z sektora farmaceutycznego. Nie otrzymują one finansowania UE, lecz wnoszą do projektu wkład „w naturze”, oferując czas zatrudnionych przez siebie naukowców lub udostępniając infrastrukturę i zasoby do badań naukowych.

UE bierze również udział w walce z chorobami zakaźnymi, w tym z Ebolą, w Afryce Subsaharyjskiej w ramach europejskiego partnerstwa pomiędzy Europą a krajami rozwijającymi się w zakresie badań klinicznych (EDCTP2). Budżet tego partnerstwa na kolejne dziesięć lat wynosi 2 mld euro, przy czym prawie 700 mln euro pochodzi z programu „Horyzont 2020” ([IP/14/2273](#)).

Budżet projektu Miracle wynosi 1,4 mln euro i jest współfinansowany ze środków programu badań nad bezpieczeństwem Komisji Europejskiej. Koordynatorem projektu realizowanego od 1 grudnia 2013 do 31 maja 2015 r., jest Uniwersytet Katolicki w Lowanium (Université catholique de Louvain).

Dalsze informacje

- [Badania UE nad ebolą](#)
- [Reakcja UE na ebolę: strona internetowa oraz nota informacyjna \(MEMO/14/2464\)](#)
- [„Horyzont 2020”](#)
- [Inicjatywa w zakresie leków innowacyjnych](#)
- [Projekt Miracle](#)

[1] Niektóre umowy o udzielenie dotacji na projekty ogłoszone w ramach pierwszego zaproszenia do składania ofert programu Ebola+ nie zostały jeszcze sfinalizowane. Ostateczne informacje na temat wszystkich wybranych projektów, w tym szczególnie dotyczące budżetu, zostaną opublikowane po podpisaniu umów o udzielenie dotacji.